

Міністерство культури та інформаційної політики
Міністерство освіти та науки
Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
Факультет фортепіано, джазу та популярної музики
Кафедра джазу та популярної музики

Яцишин Назарій Степанович

**«УКРАЇНА НА ПІСЕННОМУ КОНКУРСІ ЄВРОБАЧЕННЯ.
ПОЛІТИКА ПРОТИ МУЗИКИ»**

Спеціальність 025 - Музичне мистецтво
Профілізація – Спів (джазовий/естрадний)

Бакалаврська робота

Науковий керівник –
кандидат мистецтвознавства,
ст. викладач
кафедри джазу та популярної музики
Войтович Олександр Орестович

Рецензент –
кандидат мистецтвознавства,
доцент
кафедри джазу та популярної музики
Майчик Остап Іванович

Львів – 2021

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ КОНКУРСУ. ПЕРША УЧАСТЬ УКРАЇНИ НА ПІСЕННОМУ КОНКУРСІ «ЄВРОБАЧЕННЯ»	5
1.1 Історія та передумови створення пісенного конкурсу «Євробачення»..	5
1.2 Участь України на конкурсі.....	7
1.3 Статистика найуспішніших країн учасниць за всю історію конкурсу..	14
1.4 Країни з найгіршими результатами на конкурсі.....	18
1.5 Статистика популярності конкурсу.....	21
РОЗДІЛ 2 ПОЛІТИКА ПРОТИ МУЗИКИ. РОЛЬ ПОЛІТИКИ НА ПІСЕННОМУ КОНКУРСІ «ЄВРОБАЧЕННЯ»	23
2.1 Найгучніші політичні скандали за всю історію конкурсу.....	23
2.2 Українські учасники в політиці конкурсу. Країни СНГ і політичні змагання.....	28
ВИСНОВКИ	32
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	34
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність. Тема Євробачення є актуальною для українських любителів музики, так як тільки декілька років тому ми приймали цей конкурс в столиці і про Україну говорила вся Європа. Як на мене тема Євробачення в нашій країні є недооціненою, не дослідженою і дещо спростованою. Так як цей конкурс є дуже важливим для музичного ринку багатьох країн ЄС. Для наших виконавців цей конкурс є шансом показати себе та імідж нашої країни. Для популяризації конкурсу серед українських слухачів про нього потрібно говорити, писати, надавати важливості і значення.

Вважається, що конкурс пісні Євробачення зовсім не про змагання пісень, а є повністю політичним конкурсом. В своїй роботі хочу висвітлити і підтвердити політичні скандали на конкурсі, але одночасно підкреслити важливість пісні на конкурсі, і безпосередньо роль Євробачення для виконавців і для іміджу країни серед європейських країн. Якщо вникати в історію конкурсу, то можна зрозуміти, що він створювався для об'єднання Європи після війни, тому відкидати політику на конкурсі буде безглуздо, особливо в 21 столітті.

Отже, пісенний конкурс «Євробачення» сьогодні користується великою популярністю і не втрачає свій вплив на європейську музику. Саме тому, тема «Євробачення» недостатньо розкрита і висвітлена в Україні, через що я вирішив дослідити її, одночасно з власної цікавості до конкурсу і бажанні ознайомити людей з цим конкурсом.

Мета роботи – ґрунтовніше дослідити історію конкурсу, роль і місце України в цих змаганнях.

Відповідно до мети у дослідженні ставляться наступні завдання:

- здійснити огляд передумов створення Євробачення;
- зрозуміти роль і важливість конкурсу для Європи і безпосередньо для України;
- здійснити дослідження чи справді на конкурсі присутні політичні втручання;

Об'єкт дослідження – Європейська поп-музика.

Предмет дослідження – Міжнародний пісенний конкурс «Євробачення».

Методологія дослідження базується на комплексному поєднанні:

- *історичного методу* – при хронологічному аналізі створення конкурсу;
- *джерелознавчого методу* - при вивченні історичної літератури, документальних фільмів і відео YouTube;
- *порівняльного (компаративного) методу* - при зіставленні оцінок та тверджень виконавців щодо важливості конкурсу.

Огляд літератури.

Теоретичною базою дослідження стали іноземні та українські статті і сайти з інформацією про конкурс, також документальні фільми про нього.

Наукова новизна дослідження полягає у спробі дослідити тему важливості конкурсу для молодих і знаних виконавців. Дізнатися передумови створення конкурсу і роль політики на пісенному конкурсі «Євробачення».

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, семи підрозділів, висновків, списку використаних джерел. Список використаних джерел містить 13 позицій.

РОЗДІЛ 1

ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ КОНКУРСУ. ПЕРША УЧАСТЬ УКРАЇНИ НА ПІСЕННОМУ КОНКУРСІ «ЄВРОБАЧЕННЯ»

1.1. Історія та передумови створення пісенного конкурсу «Євробачення»

Початок 1950-х років, час зародження телевізійної ери. В той час все, що пропонувалося європейським глядачам було, хіба що, тільки образ політично розділеного та технічно роздробленого континенту. Не зважаючи на це, з'явилися промені надії на більш контрастну телевізійну картинку на той час, і цією надією було «Євробачення».

Наприкінці січня 1955 року, президент програмного комітету ЄМС (Європейська Мовна Спілка) Марсель Безенсон на засіданні в Монте-Карло дав початок зародженню чогось нового для європейського телебачення, а саме затвердив проект для подальшого вивчення: «Європейський пісенний конкурс». Ідея конкурсу базувалася на вже існуючому італійському музичному фестивалі в Санремо, і розглядалася як технологічний експеримент у прямому ефірі. На той час, цей проект вважався дуже амбіційним, який зможе об'єднати багато країн разом в рамках міжнародної мережі.

Генеральна Асамблея ЄМС погодилась на організацію Європейського Гран-прі, яке тоді відбулося в Лугані 1956 року. Безпосередньо назва «Євробачення» згадується в 1951 році у вечірній газеті, де британський журналіст Джордж Кемпі назвав конкурс «Гран-прі Євробачення». Назва «Гран прі» була прийнята франкофонськими країнами, де Конкурс став відомий як «Le Grand-Prix Eurovision de la Chanson Européenne». З тих пір «Гран-прі» було скасовано і замінено на «Concours» (конкурс).

Саме слово і значення «Євробачення» використовується для передачі багатьох новин та спортивних програм на міжнародному рівні, серед інших спеціалізованих заходів, організованих ЄМС. Однак Конкурс пісень на сьогоднішній день є найбільш значущим серед цих програм і вже давно став

синонімом назви «Євробачення».

Перші роки конкурсу для учасників було загальноприйняте правило співати свої конкурсні пісні на рідній мові. Однак, у 1965 році Швеція представила пісню англійською мовою, після чого ЄМС встановили дуже суворі правила щодо мови, якою можна виконувати конкурсну пісню. «У всіх текстах пісень слід було використовувати національну мову, але вже через декілька років автори пісень зі всієї Європи відзначили, що успіх пісні буде лише тоді, коли судді будуть розуміти зміст пісні, що і було доказано переможними англійськими піснями Boom-Bang-A-Bang (Lulu, 1969) і La La La (Massiel, 1968). У 1973 році правила користування мовою були пом'якшені і одразу наступного року гурт АВВА перемагають з англійською піснею Waterloo. У 1977 році ці правила будуть скасовані.» [4.]

Система голосування, що була на конкурсі, змінювалась протягом багатьох років. Правила голосування, які діють і сьогодні були прийняті в 1975 році. Глядачі голосують шляхом смс і дзвінків, де підбивається кількість і присуджуються бали від 1 до 8, потім 10 і нарешті найвищий бал 12. Раніше ці бали присуджувало внутрішнє журі, але з 1997 року країни почали експериментувати з телевізійним голосуванням, даючи можливість представникам громадськості цих країн масово голосувати за пісні, які сподобались глядачам найбільше. Даний експеримент мав успіх і вже з 1998 року всім країнам по можливості пропонувалось проводити телеголосування. В даний час люди також можуть голосувати за допомогою смс. Незалежно від методу голосування – журі, дзвінки чи смс – країни не можуть голосувати за власних представників.

Закінчення «холодної війни» на початку 90-х призвело до раптового збільшення країн учасниць на конкурсі, і багато країн колишнього Східного блоку вперше прийняли участь в Євробаченні і позмагались з іншими країнами, які на конкурсі вже дуже багато років. Цей процес триває до сьогодні, тому що завжди з'являються країни, які повертаються на конкурс. Через це в 2004 році ЄМС запровадили так званий «напівфінальний» формат, який включає в себе два

півфінали в 2008 році. Зараз усі країни, окрім країн «Великої п'ятірки» – Франція, Німеччина, Італія, Іспанія та Велика Британія – разом із країною, яка приймає конкурс, повинні потрапити в топ-10 півфіналу, щоб позмагатися за перемогу в фіналі.

У 2015 році Євробачення відсвяткувало своє 60-річчя. В честь такого свята ВВС влаштували велике ювілейне шоу в Лондоні, в якому взяли участь понад десяток колишніх учасників. І в честь такої події організатори допустили до участі Австралію, жителі якої понад 30 років слідкують за цим конкурсом і є великими фанатами. Незважаючи на те, що цей конкурс має поважний вік, це ніде не проявляється, оскільки конкурс пісні Євробачення досі є найсучаснішим видовищем телевізійних розваг у світі.

1.2. Перша участь України на конкурсі

Українська історія на Євробаченні є дуже яскравою не зважаючи на досить короткий період участі. Вперше прапор України замайорів на просторах європейської музичної арени в 2003 році. Від того часу ми отримали вже дві перемоги, два срібла, одну бронзу і декілька разів потрапляли до десятки кращих. Не обійшлося без провалів і політичних скандалів. Двічі Україна відмовлялася від участі в конкурсі, але все ж, за всі роки участі нам є чим пишатись.

Першим і однозначно найважливішим кроком для участі України в Євробаченні зробив Олександр Пономарьов в 2003 році. Зараз Олександр Пономарьов коментує свою першу участь на конкурсі так: «Якщо б я не поїхав на Євробачення тоді і не зробив все для нашої першої участі разом з командою людей, яка працювала більше року для того, щоб Україна взагалі була на Євробаченні, тому що в той рік було 25 країн учасниць і з'явилося одне вільне 26-те місце, і на одне місце претендувало 5 різних країн, і якщо б наша команда не попрацювала над тим, щоб Україна була на цьому конкурсі, то не було б нас там ще 5 років як мінімум. Тому в мене було завдання не виграти, не прославитись, а дати початок участі нашій країні на такому престижному

конкурсі.» [12.]

На тогорічному конкурсі Україна виборола 14 місце з тридцятьма балами і теплий прийом від Європи. Було зрозуміло, що нашим артистам на конкурсі раді, і потрібно підкорювати його не зважаючи на явну різницю рівня шоу-бізнесу України і Європи.

«В мене були три мети що до Євробачення, перше, щоб Україна була на Євробаченні, друге, щоб в Україні було Євробачення і щоб Україна перемогла на Євробаченні. Ось ці три мети вже вирішені, тому цей конкурс мене більше не цікавить», ділиться думками про конкурс Олександр Пономарьов зараз [12].

Друга участь України була феєричною, адже в 2004 році на конкурс поїхала українська співачка Руслана і привезла до України першу перемогу набравши двісті вісімдесят балів. Європейців тоді захопила двомовність пісні, так як конкурсна композиція «Wild Dances» виконувалась двома мовами, англійською і українською. Саме часто повторюване слово «шидірідідана» стало для європейського слухача чимось цікавим, і результат це показав. Того року наша співачка справила дуже тепле враження на фанів, організаторів і журналістів. Її щирість і позитив не міг не підкорити нікого. Не обійшлося і без казусів з нашою представницею, так як на репетиції від танців Руслани тріснуло скло сцени, яке довелося замінювати. Звичайно, що співачка використала це на свою користь, після чого її називали «Роксоланою», «дівчиною воїн» і «амазонкою».

На той час це був неймовірний результат, тому що про Україну заговорила вся Європа, чого і прагнула Руслана. Перед фіналом конкурсу вона зізналась в інтерв'ю для BBC, що мислить тільки іміджем України: «Мене зараз не існує. Себе я зараз не шкодую, мене зараз немає як людини, тобто Руслана не живе зараз для себе ані секунди. Фактично ми все робимо для того, щоби ми відчули, що ми повноцінні члени Європи» [3].

В 2005 році, за правилами Євробачення, конкурс приїжджає до України, а саме в місто Київ. Представили Україну тоді івано-франківський гурт «Гринджоли». Українці дуже полюбили в часи «помаранчевої революції» їхній хіт «Разом нас багато», який і став конкурсним. Але європейці цю любов не

розділили і після гучної перемоги Україна зайняла лише 19 місце отримавши тридцять балів.

Представницею України на Євробаченні 2006 була Тіна Кароль з піснею «Show Me Your Love». Яскравим і запальним виступом українська представниця набрала 145 балів і посіла 7 місце у фіналі. Сама Тіна згодом шкодувала про участь у конкурсі, казала, що нічого він їй не дав, а витратити на нього довелося дуже багато. Але всупереч всім словам співачка позитивно відгукується про конкурс зараз: «Це свято музики, це свято музикантів, це свято технологій, це свято експресії, емоцій, драйву, це фестиваль на який хочеться приїжджати кожного року. Зі всіх сил ми намагалися зробити щось дуже органічне, щоб це був справжній драйв, справжня органіка» [3].

Євробачення 2007 і справи України на конкурсі покращуються. Вся увага Європи прикута до українського представника на конкурсі, тому що не звернути увагу було неможливо, всі підспівували «Лаша тумбай» нашій Верці Сердючці в той рік, і не даремно. Україна в 2007 році займає 2 місце поступившись Сербії декількома балами. Саме наш представник цього року полюбився Європейцям найбільше і досі Верка Сердючка завжди запрошена на всі конкурси, вечірки і важливі події, які пов'язані з Євробаченням. А в 2019 році Сердючка виступала в фіналі тогорічного конкурсу, як найяскравіший представник за всі роки.

В 2008 році на конкурс від України їде Ані Лорак з піснею «Shady Lady», яка теж дуже близько була до перемоги, але росіянин Діма Білан обігнав нашу співачку на декілька балів і в результаті ми посіли почесне 2 місце набравши 230 балів. Виступ Ані Лорак запам'ятався глядачам драйвовою піснею і впевненим виконанням. Після конкурсу, «срібло» на Євробаченні посприяло тому, що тодішній президент України Віктор Ющенко присвоїв артистці звання народної. Нині на рахунку Ані Лорак – 14 студійних альбомів, понад 40 відеокліпів. Але в умовах фактичної війни Росії проти України співачку часто звинувачують у занадто тісних зв'язках з російським шоу-бізнесом [10].

В 2009 році на конкурсі в Москві виступала Світлана Лобода. Це було найепатажніше представлення України за всю історію, так як тоді співачка

наробила галасу своїм провокативним виступом, завдяки чому змогла потрапити в топ найепатажніших виступів за всю історію конкурсу, але епатаж не допоміг, так як глядачі і члени журі назвали її виступ «неформатом». Під час виконання пісні *Be My Valentine!* Співачка встигала співати, виконувати акробатичні трюки, танцювати, а пізніше навіть на ударній установці зіграла, але ні яскраве шоу, ні вкладені великі кошти в номер не допомогли співачці і близько наблизитись до перемоги, і в результаті Україна отримала 76 балів і 12 місце [10].

Наступного року на Євробаченні 2010 в Осло представницею України обрано молоду співачку Альоша, яку не оминув скандал навколо обраної пісні. Спочатку співачку звинуватили за плагіат з піснею «*To be free*», а пізніше журі і юристи визнали пісню не відповідною до вимог конкурсу і запропонували замінити її. В результаті Альоша представила Україну з піснею «*Sweet People*», отримала за неї 108 балів і в результаті 10 місце.

В 2011 році на Україну чекали кращі справи на конкурсі. Того року в Німеччині представницею України була Міка Ньютон з піснею «*Angel*». Найбільше європейців вразив конкурсний номер співачки, так як разом з нею на сцені виступала переможниця проекту «Україна має талант», художниця Ксенія Симонова, яка віртуозно малювала на піску, що транслювалося на головному анімаційному екрані. За прогнозами букмекерів представниця України не мала потрапити до фіналу, але європейський глядач сказав по-іншому і в результаті Міка Ньютон зайняла 4 місце і 159 балів. Після конкурсу вона отримала пропозицію працювати у США, там залишається і понині.

Наступного року конкурс прямує до столиці Азербайджану Баку. Тогорічне Євробачення відзначилось, як одне з найдорожчих, але участь України в тому році не була досить успішною. Співачка Гайтана представила країну з піснею «*Be My Guest*» і зайняла всього 15 місце з сумою 65 балів. Однак популярності артистці це тільки додало – після конкурсу вона стала однією з найбільш затребуваних українських виконавиць.

Вважається, що саме в 2013 році в Швеції Україна мала найбільше шансів перемогти на конкурсі. Тоді на конкурс поїхала співачка Злата Огневич з піснею

«Gravity». Сильний вокал, казковий номер, стильна пісня, здавалося б всі карти в руках України, але з сумою 214 балів Злата виборює почесне 3 місце. А ще, Злату назвали найкрасивішою учасницею конкурсу в тому році. Пізніше співачка зізнається в інтерв'ю, що ніколи б більше не брала участь в Євробачення, так як це не вартує витрачених грошей і нервів.

У 2014 році в Копенгаген від України летить Марія Яремчук з піснею «Tick-Tock». Участь України того року була під загрозою, так як в той час була складна політична ситуація в країні, але все ж на конкурсі Україна виступила. Жодну країну співачка не вразила на 12 балів, але в загальному результаті співачка набрала 113 балів і посіла 6 місце. Зараз Марія Яремчук припинила свою творчу кар'єру.

У 2015 році Україна через воєнні дії на Донбасі, окупацію Криму та складну економічну ситуацію в країні відмовилась від участі у Євробаченні.

2016 рік, Євробачення переїжджає до Швеції. Україна повертається на конкурс і одразу своїми діями заявляє про серйозні наміри участі, так як вперше за всю історію Україна провела справедливий і прозорий національний відбір на Євробачення, де представника обирали дійсно телеглядачі. На національному відборі йшла боротьба між гуртом «The Hardkiss» і співачкою Джамалою. В результаті у фіналі відбору з відривом в 1 бал перемагає Джамала з піснею «1944». Цього року увага до обрання конкурсанта від України була особливою, зважаючи на необхідність підтримки нашої країни з боку Європи і світу. Тому обрали Джамалу – вона має достойно представити Україну, адже є безперечним професіоналом, і матиме змогу ще раз нагадати Європі про Крим, бо саме про свою батьківщину співає у конкурсній пісні «1944». Незважаючи на спроби недоброзичливців дискредитувати конкурсну пісню Джамали «1944», їм це так і не вдалося. Їй закидали нібито політичний підтекст. Але організатори конкурсу проаналізували пісню (власне, вони це роблять з кожною композицією) і не знайшли в ній нічого політичного або неформатного. Тому Джамала заспіває проникливу історію про трагічні події з життя кримськотатарського народу. Автори пісні – сама Джамала і Арт Антонян. Після репетиції на Globe Arenas

ставки букмекерів щодо Джамали суттєво зросли. На прес-конференції її спитали, як вона ставиться до букмекерських прогнозів. Джамала відповіла, що є музикантом і співачкою, і це не спорт, тому їй байдуже, яке місце вона посідає там. Також вона зауважила, що не вважає особливою ні себе, ні свій виступ, а просто робить те, що дійсно любить. «Ти особливий, якщо любиш те, що робиш», – сказала Джамала [10].

В результаті фіналу, наша співачка вражає Європу своїм проникливим виступом і привозить до України 1 місце. Багато скандалів старались розвинути наші сусіди, щоб забрати перемогу, але все ж такий Євробачення 2017 переїхало до столиці України міста Києва.

Вдома на пісенному конкурсі Євробачення 2017 Україну представляв рок гурт «Otorvald» з піснею «Time». Після такої гучної перемоги хотілося б, щоб Україна знову опинилася серед кращих. Так як, Україна була країною, яка приймала конкурс, наші учасники автоматично опинилися у фіналі. Але в результаті в 2017 році Україна отримала найнижче місце в історії участі, 24 місце і 36 балів. Пізніше соліст гурту Женья Галич зізнався, що Євробачення не для рок гуртів, і потрібно було прислухатись до суддів ще на національному відборі, котрі одразу сказали, що рок гурт на конкурсі не сприймуть. Не зважаючи на те, що часто рок-гурти потрапляли в трійку найкращих (Туреччина 2010, гурт Manga – 2 місце), в 2006 році рок-гурт Lordi з Фінляндії перемогли на конкурсі з піснею «Hard Rock Hallelujah», навіть в цьому році, після довгої перерви перемоги композицій в рок стилі, перемогі італійський гурт в стилі глем-рок «Maneskin» з піснею «Zittie e Vuoni». Саме в 2017 році європейський слухач не сприйняв рок композицію від України. Після конкурсу соліст коментує участь гурту: «Коли ми виходили на сцену у фіналі, залу МВЦ просто розривало: так сильно кричали люди, підтримували. І як сильно вони «фукали», коли зрозуміли, що ніхто із сусідніх країн жодних позитивних балів не дає Україні через політичну ситуацію. Це було прогнозовано і кумедно. Для нас було звичайною справою виступити на ще одному фестивалі, яких чимало у нашому житті. Але я багато речей зрозумів після «Євробачення»: зрозумів, що люди з нашим менталітетом дуже люблять

переможців і зовсім не визнають поразки навіть найближчих людей» [13].

Після перемоги Португалії в 2017 році, Євробачення прямує до Лісабону, де Україну на конкурсі представляє молодий співак Melovin з піснею «Under The Ladder». Європейським фанам конкурсу наш учасник дуже запам'ятався і отримав багато прихильників з Європи, але журі з інших країн не оцінили виступ хлопця і дали Україні ноль балів. Меловіна в тому році врятували телеглядачі, які проголосували за хлопця на 7 місце і в підсумку голосів глядачів і суддів Україна на конкурсі в 2018 році посіла 17 місце. Вважається, що саме так організатори конкурсу помстилися Україні за скандали і втрати конкурсу, які були в 2017 році в Києві.

У 2019 році національний відбір на конкурс виграв провокативна співачка Maruv з піснею «Bang». Реакція Європи була неймовірною, Україні пророкували третю перемогу на конкурсі. Можливо так би і сталося, якби не внутрішній скандал між співачкою і НТКУ, після чого співачка відмовилась представляти Україну на конкурсі і в 2019 році ми пропустили конкурс.

Через пандемію коронавірус конкурс у 2020 році було скасовано. Україну повинні були представляти фольк-гурт «Go-A» з піснею «Соловей». Але гурт мав можливість представити Україну на конкурсі в 2021 році з піснею «Shum», яка наробила справжнього шуму на всю Європу. З перших репетицій на конкурсі гурт вразив пресу і піднявся і ставках букмекерів з 22 місця на 8. Цікавий факт, що вперше Україна прозвучала на європейській арені повністю українською мовою і пісня досі підкорює європейські чарти. В результаті фіналу конкурсу гурт посів 5 місце в загальному рейтингу, взявши 9 місце від журі і 2 від глядачів, поступившись тільки Італії.

1.3. Статистика найуспішніших країн учасниць за всю історію конкурсу

Конкурс Євробачення дав свій початок ще в далекому 1956 році, і здавалося б, за ці всі роки кожна європейська країна могла перемогти. Але є країни, які

перемагали декілька разів і є, які ще ніколи не тримали переможного кубка в руках. Станом на 2019 рік шість європейських країн брали участь більше шістдесяти разів у пісенному конкурсі Євробачення. У період з 1956 по 2019 роки 18 разів перемагали артисти, які були на сцені одні, а максимальна кількість людей в конкурсному номері є 6 (соліст, музиканти, бек-вокал, танцівники). Найуспішніша мова пісень для переможців вважається англійська. Виявляється важливий не лише талант артиста, а й те в чому він одягнутий, а точніше, в якому кольорі. За статистикою проведеною сайтом Statista, найбільше переможців виступали в білому.

Найбільшу кількість перемог за всю історію конкурсу виборола Ірландія. Країна брала участь у Євробаченні 53 рази з часу дебюту на конкурсі 1965 року в Неаполі, пропустивши лише два конкурси (1983 та 2002). Ірландія має рекордну кількість семи перемог і є єдиною країною, яка перемогла тричі поспіль.

Сім перемог до Ірландії привезли такі виконавці як Дана з піснею «All Kinds of Everything» (1970), Джонні Логан з «What's Another Year» (1980) і «Hold Me Now» (1987), Лінда Мартін з «Why Me» (1992), Ніам Кавана з «In Your Eyes» (1993), Пол Харрінгтон і Чарлі Макгеттіган з «Rock 'n' Roll Kids» (1994) та Еймеар Квін з «The Voices» (1996). Джонні Логан - єдиний виконавець, який двічі переміг, а також написав переможну пісню у 1992 році. Ірландія, яка також фінішувала другою з Шоном Данфі (1967), Ліндою Мартін (1984), Ліамом Рейлі (1990) і Марком Робертсом (1997), має загалом 18 найкращих результатів [6].

З часу введення півфіналів в 2004 році Ірландія не змогла дістатися фіналу сім разів і двічі фінішувала останньою у фіналі, в 2007 і 2013 роках. Країна потрапляла в топ 10 результатів з останніх 13 конкурсів лише один раз з братами Jedward «Lypstick» з восьмим місцем у 2011 році.

Після Ірландії другою найуспішнішою країною за статистикою перемог і першою за загальними результатами є Швеція. З моменту дебюту в 1958 році Швеція брала участь у конкурсі 59 разів, пропустивши лише три конкурси (1964, 1970 та 1976). Починаючи з 1959 року, шведський представник обирається

телевізійним конкурсом, відомим з 1967 року як Melodifestivalen, саме шведський відбір вважається маленьким Євробаченням, адже організатори підходять до підготовки шоу дуже якісно і серйозно, і в результаті відбір Швеції дивиться вся Європа. На конкурсі 1997 року Швеція була однією з перших п'яти країн, яка прийняла телеголосування. Швеція – єдина країна, яка приймала Євробачення п'ять різних десятиліть, тричі в Стокгольмі (1975, 2000, 2016), двічі в Мальме (1992, 2013) і одного разу в Гетеборзі (1985) [6].

Швеція є однією з найуспішніших країн-конкурентів на Євробаченні, маючи в цілому шість перемог, поступаючись лише семи перемогам Ірландії, і має найбільші п'ять результатів 21 століття з 11. Загалом Швеція досягла 25 найкращих результатів у конкурсі. Швеція здобула шість перемог з такими учасниками як АББА (1974), Херрейсом (1984), Каролою (1991), Шарлоттою Нілссон (1999), Лорін (2012) та Måns Zelmerlöw (2015) [6].

Третьою за успішністю країною на Євробаченні є цьогорічна господиня конкурсу Нідерланди. З часу свого дебюту в якості однієї із семи країн на першому конкурсі в 1956 році Нідерланди брали участь у Євробаченні 60 разів. Країна пропустила лише чотири змагання, двічі через те, що дати збігалися з Поминанням мертвих (1985, 1991), і двічі через вибуття через погані результати у попередньому році (1995 та 2002). Нідерланди приймали конкурс у Хілверсумі (1958), Амстердамі (1970), двічі в Гаазі (1976 і 1980), і мали б провести конкурс у Роттердамі в 2020, але через пандемію COVID-19 конкурс було скасовано. Роттердам залишається містом-господарем змагань 2021 року.

Нідерланди перемагали в конкурсі п'ять разів: Коррі Брокен (1957), Тедді Шолтен (1959), Ленні Кур у чотирьох напрямках (1969), Teach-In (1975) та Duncan Laurence (2019). Іншими п'ятьма результатами країни є Сандра і Андрес з четвертим місцем (1972), Ротом і МакНілом з третім (1974), Меггі МакНілом з п'ятим (1980), Марче п'ятим (1987) Едсілія Ромблі, четверте (1998), і друге з The Common Linnets (2014). Нідерланди фінішували останніми в 1958, 1962, 1963, 1968 і в півфіналі в 2011 році [6].

Після введення півфіналу в 2004 році Нідерланди не змогли пройти до фіналу 8 років поспіль з 2005 по 2012 рік, що є рекордом, але з тих пір ситуація країни на конкурсі покращилася і останні 7 років Нідерланди у фіналі.

Також хороші результати за весь час існування конкурсу показували Люксембург (5 перемог), Франція (5 перемог), Велика Британія (5 перемог), Ізраїль (4 перемоги), Данія і Норвегія (3 перемоги), Україна, Австрія, Німеччина, Італія, Іспанія і Швейцарія мають у своєму арсеналі по 2 перемоги.

Статистика найуспішніших країн учасниць за останні 10 років. За останнє десятиліття за результатами конкурсу лідирує Швеція, маючи 2 перемоги і неодноразові призові місця. Після закінчення Євробачення 2019 закінчилося ціле десятиліття, адже конкурс в Нідерландах розпочне вже нове десятиліття конкурсу. Завершуючи поточне десятиліття, можна провести дослідження об'єднавши всі результати та скласти список найуспішніших країн на конкурсі за останні десять років. Щоб дізнатись, які країни виступили на конкурсі найкраще, мною було розраховано середню відносну позицію для кожної країни за кожен рік участі і підраховано все в таблиці. Звичайно, не дивно, що Швеція на першому місці, але є ще кілька цікавих фактів, на які слід звернути увагу:

- Три скандинавські країни (Данія, Норвегія, Швеція) увійшли до 10.
- Україна, Росія, Азербайджан та Вірменія знаходяться в топ-15.
- Туреччина посідає 7 місце у списку, не зважаючи на те, що країна не приймає участі в конкурсі вже 5 років.

- Не зважаючи на те, що Боснія і Герцеговина приймали участь в конкурсі лише 4 рази за 10 років, їм вдалося потрапити в топ-15 найкращих результатів.

Таблиця-статистика найкращих результатів Євробачення 2010-19 років [4].

Місце	Країна	Середня відносна позиція	К-сть участі
1	Швеція	20,36%	10

2	Росія	24,35%	9
3	Австралія	25,05%	5
4	Італія	27,54%	9
5	Україна	30,45	8
6	Азербайджан	31,47%	10
7	Туреччина	34,41%	3
8	Данія	42,32%	10
9	Румунія	43,11%	9
10	Норвегія	47,25%	10
11	Сербія	48,24%	9
12	Боснія і Герцеговина	49,27%	4
13	Угорщина	50,50%	9
14	Вірменія	51,08	9
15	Нідерланди	51,61%	10
16	Греція	52,07%	10
17	Бельгія	53,05%	10
18	Болгарія	55,12%	7
19	Молдова	56,01%	10
20	Чеська Республіка	58,28%	5
21	Австрія	58,43%	9
22	Кіпр	58,79%	9
23	Естонія	61,02	10

1.4. Країни з найгіршими результатами на конкурсі

За 65 років існування Євробачення 52 країни випробували удачу, але не всі перемогли. Є країни, які ніколи не вигравали змагання, хоча були роки, коли вони були близькі до золота.

Після розпаду Югославії кілька країн приєдналися до конкурсу, включаючи

Словенію, яка з 1993 р. зробила 25 спроб підкорити конкурс, але не вдалося. За ці роки словенські артисти тричі потрапляли до першої десятки та двічі були сьомі (1995 та 2001 рр.), Що є найкращим результатом на сьогодні.

Як і Словенія, Хорватія дебютувала на конкурсі в Mill Street (Ірландія) в 1993 році. Після дебюту на конкурсі, як окрема країна, хорватським представникам не пощастило, хоча в 1989 році команда Ріви, яка представляла Югославію, змогла тріумфувати і перенести змагання до Загреба. Після 25 спроб хорватські співаки чотири рази входили в десятку найкращих, у тому числі три – у п'ятірку. Найкращий результат країни був 4 місце на змаганнях у 1996 та 1999 роках.

Ісландський острів дебютував у змаганнях у 1986 році в норвезькому місті Берген. Ісландія зробила 31 спробу перемогти, але поки безрезультатно. Ісландці були шість разів у першій десятці, де двічі посідали друге місце (1999, 2009), що є найкращим результатом для країни.

Минуло рівно 40 років з того часу, як Кіпр вперше вийшов на Євробачення. За цей час кіпрські представники зробили 36 спроб підняти п'єдестал, але дотепер їм це не вдалося. Найближчим до перемоги став Кіпр у 2018 році, коли грецька співачка Олена Фурейра посіла друге місце. Крім того, кіпріоти 9 разів потрапляли до десятки кращих.

Мальта дебютувала на змаганнях 50 років тому, коли брала участь у Дубліні. За цей час мальтійські співаки зробили 32 спроби, але безуспішно. Мальта 13 разів потрапляла до 10 найкращих і навіть 4 рази була близька до перемоги. Найкращий результат – друге місце на змаганнях у 2002 та 2005 роках.

Цього року країну представлятиме переможниця дитячого Євробачення Destiny. Минулого року вона виграла мальтійську версію X-Factor, що дало їй право поїхати до Роттердаму. Після скасування конкурсу це право залишалося за нею. Зараз її пісня має назву «Je Me Casse» і є серйозним претендентом на перемогу на думку букмекерів. Перемога Destiny може стати не лише першою перемогою Мальти, але і першою перемогою переможця Дитячого Євробачення вже на дорослому конкурсі [3].

Статистика найнижчих результатів за останні 10 років. Як і в попередньому підрозділі я зібрав результати всіх країн за останні 10 років і створив рейтинг найгірших результатів. Але як завжди, серед цих всіх розрахунків країни часто дають хороші результати. Я виділив декілька:

- Не зважаючи на перемоги Португалії в 2017 році, країна є серед найгірших результатів, так як вони дійшли до фіналу лише тричі з 8 спроб.
- Німеччина досить не стабільна на конкурсі, так як за останні 10 років країна має перемогу, а потім 10, 8 і 4 місця, які вивели країну на 25 місце рейтингу.

Таблиця-статистика найслабших результатів країн за 10 років [4].

Місце	Країна	Середня відносна позиція	К-сть участі
24	Литва	61,61%	10
25	Німеччина	61,75%	10
26	Ізраїль	62,03%	10
27	Грузія	63,99%	10
28	Франція	64,05%	10
29	Албанія	64,56%	10
30	Мальта	64,88%	10
31	Ісландія	66,92%	10
32	Польща	68,88%	8
33	Ірландія	72,21%	10
34	Білорусь	73,22%	10
35	Словенія	74,17%	10
36	Іспанія	75,09%	10
37	Швейцарія	75,23%	10
38	Португалія	75,65%	8
39	Фінляндія	77,16%	10
40	Хорватія	79,02%	8

41	Північна Македонія	79,28%	10
42	Об'єднане Королівство	80,21%	10
43	Чорногорія	80,25%	8
44	Латвія	80,85%	10
45	Сан-Марино	85,14%	9
46	Словаччина	92,86%	3

Ці відносні позиції обчислюються шляхом ділення фактичного місця країни на найнижчий можливий результат, який ця країна могла отримати в тому році, кожен мінус 1. Напівфінальні місця додаються внизу табла Великого фіналу, таким чином, що 11 місце півфіналі призводить до 27-го місця. Найнижчим можливим рейтингом у першому півфіналі 2019 року буде 35. Це дасть конкретно 11-ому місцю відносний рейтинг 29,41%.

Потім сума всіх місць ділиться на кількість разів, коли ця країна брала участь, щоб дійти до перерахованих вище середніх відносних місць. Це призводить до найбільш справедливого способу порівняння півфінальних місць із позиціями Гранд-фіналу в реальності Євробачення, де не всі країни виходять з півфіналу, і не всі півфінали мають однакову кількість учасників [6].

1.5. Статистика популярності конкурсу

Крайній конкурс пісні Євробачення-2019 у Тель-Авіві побачили 182 мільйони глядачів. Результати були розроблені ЄРС та базуються на даних Eurodata TV, даних відповідних партнерів та аналітики YouTube.

Гранд-фінал 18 травня 2019 року досяг в середньому на один процентний пункт вище частки телевізійної аудиторії в річному обчисленні, на 36,7% – більш ніж удвічі від середньої частки перегляду в прайм-тайм для тієї ж групи каналів (16,7%). У Нідерландах, пісенний конкурс Євробачення забезпечив найбільшу аудиторію для громадського мовника NPO/AVROTROS з 2014 року, коли The Common Linnets зайняли 2 місце у Великому фіналі. У середньому 4,5 мільйони

глядачів спостерігали за Гранд-фіналом, що становило 73,4% перегляду телевізійних програм у країні. Ізраїльська аудиторія приймаючого телеканалу KAN у Гранд-фіналі зросла на 24% у 2018 році. Це було найбільшою в історії аудиторією пісенного конкурсу Євробачення (з 2003 року), на яку припадає 63,2% перегляду телевізійних програм в Ізраїлі.

Молодь також дивляться Євробачення кожен раз у більшій кількості. У середньому 45,3% молоді віком від 15 до 24 років, які дивляться телевізор в 40 країнах, дивились фінал конкурсу. На 2 відсотки вище ніж у 2018 році, і в чотири рази перевищує середнє значення по каналах мовлення (11,7%)

RAI в Італії показали найкращі результати перегляду конкурсу з моменту повторного приєднання до Євробачення в 2011 році - 3,4 мільйона глядачів, що на 5% більше, ніж у 2018 році.

Німецький ARD 9-й рік поспіль показував найвищі показники середнього перегляду серед усіх країн Європи з аудиторією 7,6 мільйонів.

Ісландія продовжує забезпечувати найбільшу частку переглядів серед усіх країн – 98,4%. Коли країна вперше з 2014 року пройшла до фіналу, RUV отримала найкращу частку переглядів за останні 5 років (98,6% у 2014 році).

Швейцарія також вперше за 5 років потрапила у великий фінал. RTS, RSI та SRF щороку збільшували свою аудиторію більш ніж удвічі. Німецькомовна частина країни показувала свою аудиторію з 2006 року - 0,7 мільйона глядачів, що становило 49,6% переглядів.

В YouTube за один тиждень відео з конкурсу Євробачення досягало 40 мільйонів переглядів. 72% переглядів шоу на YouTube у віці до 35 років. Також було здійснено 5 мільйонів дій за участю в офіційних акаунтах «Євробачення» в соціальних мережах, 70% з яких були в Instagram [4].

РОЗДІЛ 2

ПОЛІТИКА ПРОТИ МУЗИКИ. РОЛЬ ПОЛІТИКИ НА ПІСЕННОМУ КОНКУРСІ «ЄВРОБАЧЕННЯ»

Без чого «Євробачення» не було б собою, так це без політичних скандалів, бо творчість, як така, поза політикою можлива, а творча діяльність – ні. Тим паче, на сцені, де артисти представляють не особисто себе, а країну. Можна помилково вважати, що в політичних скандалах на конкурсі Євробачення причетні тільки країни СНГ, але це не так. В цьому розділі буде розкрита політична роль на конкурсі для України, а також європейських країн і розібрані найгучніші політичні скандали.

2.1. Найгучніші політичні скандали за всю історію конкурсу

Політичні скандали на конкурсі почалися вже через декілька років після його створення. У 1968 році на конкурсі перемогла іспанська співачка Массіель з піснею «La La La». Існують версії, що до перемоги причетний іспанський диктатор Франко, однак ні підтверджень, ні спростувань цій версії немає. І все ж, конкурс переїхав до Мадрида. Проти участі Іспанії, як і її сусідки Португалії, ще за 4 роки до цього виступав ряд делегацій, зокрема і Австрії. Тому й не дивно, що австрійський мовник заявив, що не знайшов достойного учасника й відмовився від участі. Це хоч і неофіційний, але перший бойкот конкурсу з політичних причин.

У 1971 році конкурс приймала Ірландія. Британський мовник BBC побоювався ворожого ставлення до делегації з боку Ірландії з огляду на конфлікт у Північній Ірландії. Та потім мовник вирішив відправити на конкурс співачку Клоду Роджерс, яка походила з того ж таки регіону. Під час перебування у Дубліні співачка неодноразово отримувала погрози від Ірландської республіканської армії (ІРА). Та крім погроз жодних неприємностей більше не було.

Найгучніша країна на скандали є Ізраїль. Все почалось у 1973 році, коли на Євробаченні дебютував Ізраїль. Саме тоді представниця Ізраїлю виходить на

сцену в броніжелеті під сукнею, через масові вбивства ізраїльських спортсменів палестинськими бойовиками на Олімпійських іграх в Мюнхені. На щастя, все пройшло спокійно.

А конкурс 1974 року не лише відкрив світу шведський гурт АВВА, але і запам'ятався рядом політичних подій. Представниця Італії Джинйола Чикветті (переможниця Євробачення 1964) на конкурсі виконувала пісню «Si». Влада Італії вважала цю пісню пропагандою за скасування закону про легалізацію розлучень. Референдум щодо цього питання був запланований після конкурсу, і на референдумі італійці сказали «так», що остаточно легалізувало розлучення. Саме через це італійський національний мовник не транслював виступу своєї представниці, а саму пісню ще місяць не можна було почути в самій Італії. Але тим не менш, співачка посіла друге місце, поступившись лише гурту АВВА.

Виступ португальського співака Паулу ді Карвалью став сигналом для початку військового перевороту «Революції гвоздик», яка скинула фашистський режим Селазара і Португалія стала демократичною державою. Саме анонс виступу представника країни на конкурсі був кодом для учасників Революції, що стало справжнім шоком для Європи, тому що в самій пісні ніяких закликів до повстання не лунало, загадка криється лише в тому, що вона звучить по радіо о 22:50, а вже рівно за хвилину в країні починається військовий переворот проти диктатури Салазара, що залишається в історії, як «Революція гвоздик».

У 1975 році на конкурсі дебютувала Туреччина. Через це Греція бойкотувала конкурс на фоні вторгнення Туреччини на Кіпр. Наступного року вона вирішила діяти по-іншому й відправила на конкурс Марізу Кох з піснею «Panaghia mou, panaghia mou» («Діво моя, Діво моя»), яка була протестом проти турецького вторгнення на острів. Через це турецький суспільний мовник вирішив не транслювати виступ Греції.

Конкурс 1978 року здійснив фурор, адже перемогу здобули представники Ізраїлю Ізхар Коен і Alphabeta. СРСР в рамках програми «Мелодії і ритми зарубіжної естради» показав лише окремі виступи з конкурсу, звісно ж без Ізраїлю. Про участь останнього до 1988 року навіть і не згадували. А от арабські

країни, які також є членами Європейської мовної спілки, шаленіли. Йорданський мовник, коли перемога ізраїльтян була очевидною, перервав трансляцію і замість голосування глядачі дивились на фото квітів. Наступного дня в новинах оголосили, що переміг представник Бельгії. Та тим не менш, конкурс вперше переїхав за межі Європи – до Єрусалиму. Ізраїль зробив усе можливе для безпеки делегацій та учасників. За декілька днів до початку конкурсу укладено мирний договір з Єгиптом. Югославія одразу вирішила бойкотувати конкурс, а Туреччина дійшла до цього рішення під тиском арабських країн, адже учасників і пісню вже було обрано.

1998 рік і знову увага на учасникові з Ізраїля. Скандал спалахує довкола ізраїльської співачки Дани Інтернешинал, проти транс-сексуала повстають його ж співвітчизники – ортодоксальні євреї, бо для них це вважалося ганьбою. І навіть перемога Ізраїлю в той рік з піснею «Viva la Vida» не рятує співачку від гонінь, які чекають її після конкурсу. «Якби я 22 роки тому знала чим для мене це обернеться, я б ніколи не брала участі у Євробаченні. Повірте, я б нікому не побажала бути мною в той час», – коментар Дани Інтернешинал для європейських ЗМІ зараз.

Можна подумати, що всі політичні скандали залишилися в минулому ХХ столітті і зараз конкурс тільки про музику і пісню, але на жаль це не так. Має місце на нові скандали і сучасне Євробачення. Ювілейний, 50-ий конкурс Євробачення приймала Україна після перемоги Руслани у Стамбулі. Та й він не обійшовся без скандалів. На конкурсі був запланований дебют Лівану. Країну мала представити Аліне Лагуд з піснею «Quand Tout S'Enfuit» («Коли все це тикає»). Та між ліванським мовником і Європейською мовною спілкою виник конфлікт через небажання Лівану транслювати виступ Ізраїлю, адже згідно з законами держави заборонена трансляція будь-якого ізраїльського контенту. До порозуміння сторони так і не дійшли і Ліван відмовився від участі.

На справжню провокацію перетворюється виступ тих самих ізраїльців 2007 року гурту «Tearacks». Попри вимогу Європейської мовної спілки змінити текст пісні, колектив кричить на всю Європу про жорстоких правителів, які

обов'язково натиснуть на кнопку повторюючи слова «Push the button», тим самим засуджуючи ядерну програму Ірану. До фіналу гурт не потрапляє, але галас здійсмає на всю Європу.

Навіть в 2018 році Європа не радіє Ізраїльцям. У Португальській столиці Лісабоні, де проходив конкурс в 2018 році, невідомі масово розклеюють листівки із закликом бойкотувати Ізраїль на конкурсі через його агресію у Палестині та Сирії, але звичайно, це не заважає співакці Нетті Барзалай привезти конкурс на святу землю.

Але найбільше шокує той факт, що політика таки може позбавити перемоги на конкурсі. Одним з яскравих прикладів є Україна 2007 року Верка Сердючка. Подейкують, що насправді тоді співак зайняв 1 місце, а не 2, але золото в той час в Україні просто відібрали. «Мені сказали, Андрій, не знімай навушники, і я тоді розумів, що якщо ти сидиш в цих навушниках, то тобі потрібно буде вийти ще раз на сцену і співати. І я розумію, що під час голосування в організаторів були «качелі», давати чи не давати перемогу Україні, і у висновку перемогла Сербія.», - коментує своє 2 місце представник України на конкурсі 2007 Андрій Данилко.

Насправді все сходиться, саме в той рік влітку в Сербії був саміт на якому був присутній Джордж Буш і потрібно було підняти інтерес до країни, а привезти такий масштабний конкурс до країни було чудовим інфо-приводом.

Загалом здається, що голосування проходить незалежно і чітко, але в ньому також присутні стратегії. Наприклад можна купити смс, як це було з представником Азербайджану в 2013 році, це дало змогу країні посісти 2 місце на конкурсі і 1 місце в рейтингу найгучніших скандалів на Євробаченні.

Але найбільш поширений і надійний спосіб вплинути на результати голосування, забезпечити себе підтримкою сусідів, як відбулося і на цьогорічному конкурсі за допомогою балів журі.

Наприклад, як би не співала Греція, за неї завжди голосує Кіпр і навпаки. Італія і Сан-Марино вже 20 років розкидають найвищі бали одне одному. Час іде, виконавці міняються, а Румунія незмінно голосує за Молдову. Існує навіть блокове голосування, і що більше у блоці братніх країн, то більше шансів в країни

зайняти достойне місце. Та найцікавіше те, що ці братні люб'язності припиняються, як тільки закінчується мир між країнами. Якщо проаналізувати як часто дають бали один одному Азербайджан з Вірменією, то можна побачити, що їхня війна за «Нагорний карабас» впливає на те, що балами сусіди не обмінюються. Більше того, в 2009 році влада Азербайджану вистежила всіх 43-ох жителів країни, які насмілилися проголосувати за Вірменію, їх викликали до поліції і звинуватили у відсутності патріотизму, і в тому, що становлять реальну загрозу для країни.

Ще один дуже яскравий приклад політики на конкурсі це представники Грузії на конкурсі в 2009 році, які виграли у національному відборі з піснею «Put in Disco», де співається гра слів «We don't wanna put in», а Євробачення в тому році було в Москві, звичайно, що Європейська мовна спілка не застала довго чекати на зауваження змінити текст, і у висновку Грузія від участі відмовилась.

У 2012 році Євробачення знову повернулося на пострадянський простір, де без скандалів не обходиться. Вперше конкурс приймала столиця Азербайджану – Баку. Уряд країни виділив чималі кошти на будівництво арени та проведення конкурсу. Активісти вважали це спробою замаскувати реальну ситуацію в Азербайджані та створити імідж демократичної країни. Перед конкурсом антиурядові активісти зустрілись зі шведською делегацією. Після цього в інтерв'ю ВВС представниця Швеції співачка Лорін заявила, що в Азербайджані порушують права людини і про це треба говорити. Азербайджанська сторона звернулася до ЄМС з проханням пояснити делегаціям, що конкурс аполітичний і учасникам не потрібно «займатись нісенітницею». Спілка не визнала слова шведської співачки такими, які суперечать правилам конкурсу, і на цьому конфлікт було вичерпано.

Попри конфліктні стосунки, Вірменія підтвердила участь на конкурсі в Баку, та пізніше вірменська сторона вимагала гарантій, що делегація та учасник будуть під надійною охороною та не постраждають. Не дочекавшись відповіді Азербайджанської сторони, Вірменія відмовилася від участі в конкурсі. Та для

того, щоб повернутися на конкурс наступного року, Вірменію зобов'язали повністю і без перерв транслювати азербайджанське шоу.

2.2. Українські учасники в політиці конкурсу. Країни СНГ і політичні змагання

Україна входить до числа найсильніших учасників конкурсу Євробачення, адже тільки вона і Австралія – єдині країни, які завжди проходять у фінал.

Від дебюту нашої країни уже минає 17 років, та за цей час ми опинилися в центрі не одного політичного скандалу.

Все почалось ще у 2005 році. Тоді Гринджоли, за їхніми пізнішими коментарями самі того не знаючи, перемогли на національному відборі та отримали право представити Україну на ювілейному 50-му конкурсі Євробачення, який після перемоги Руслани приймав Київ. Хіт Помаранчевої революції «Разом нас багато» в той час був ледь не найпопулярнішою піснею в Україні, тому і не дивно, що вони перемогли у відборі. Однак рядки «Ющенко! Так! Це наш президент!» суперечили правилам конкурсу, адже політичний підтекст тут очевидний. Європейська мовна спілка вимагала від суспільного мовника НТКУ або повної заміни пісні, або заміни фрагментів з політичними закликами. Виконавці обрали другий варіант, і таким чином з'явилися рядки «Віримо! Можемо! Знаю, переможемо!». Та після конкурсу, де гурт посів 19 місце, пісня втратила популярність, а самі виконавці нарвались на хейт з боку українців, які охрестили їх ганьбою конкурсу.

Якщо про ситуацію з заміною тексту пісні «Разом нас багато» знають далеко не всі, то наступний скандал пам'ятають аж надто добре. У 2007 році на конкурс у Фінляндію від України поїхала Верка Сердючка з піснею «Dancing Lasha Tumbai» в якій представники російської делегації знайшли обурливі для них заклики «Раша гудбай». На російському телебаченні цій темі присвятили випуск програми «Пусть говорят» з Андрієм Малаховим, де в адресу Андрія Данилка прозвучало чимало звинувачень. А в Києві навіть спалили опудало

Сердючки на Майдані. Навіть з'явилися кричалки «Верка Сердючка – вагонная вонючка». Та попри все це Верка отримала срібло на конкурсі, а її пісня стала однією з найпопулярніших за всю історію конкурсу. Але Росія на деякий час заборонила в'їзд артисту на територію країни.

У 2008 році представницю України на конкурсі продюсував Філіп Кіркоров. Пісня і номер сподобались європейським глядачам і Україна вдруге поспіль стала срібним призером конкурсу. Ані Лорак поступилася Дімі Білану з Росії. Після конкурсу керівництво НТКУ звинуватило Росію в підкупі голосів і назвало Ані Лорак істинною переможницею конкурсу. Ані Лорак та її продюсер Філіп Кіркоров отримали від президента Ющенка звання народних артистів України за успіх на конкурсі. До речі, Кіркоров і досі носить це звання.

Після п'яти років затишшя, конфлікти України та Росії на конкурсі відновилися з новою силою. Конкурс 2014 року, напевно, став найгіршим для російської делегації. Все розпочалось ще задовго до шоу. Після окупації Криму перед Європейською мовною спілкою постало питання – голосування жителів Криму. Враховуючи те, що згідно з міжнародним правом півострів є територією України, то і голосування мешканців цієї території будуть враховані до результатів голосування України. Це неабияк обурило російську сторону.

Та на цьому, звісно ж, не скінчилось. Датська публіка стала на сторону України, тому представницям Росії, сестрам Толмачовим, влаштували «теплий» прийом – їхній виступ освистали. Дісталось і Алсу, яка оголошувала результати російського голосування. Також арена з обуренням реагувала на всі найвищі бали, які віддавали Росії. Після такого прийому та перемоги Кончіти Вурст, здавалося, що Росія назавжди покине конкурс, але ні. Наступного року вона підтвердила участь, на відміну від України, яка відмовилася через ситуацію в країні.

Повернення України на конкурс після першої в історії відмови було феєричним. Вперше на українських екранах з'явився національний відбір організований суспільним мовником НСТУ спільно з СТБ. На відборі перемогу здобула Джамала, яка отримала право представляти Україну на конкурсі в Швеції

з піснею «1944». Росія розгледіла в пісні політичний підтекст і вимагала від ЄМС дискваліфікувати Україну. Та спілка нічого подібного у пісні не побачила, і Джамала успішно виступила в Стокгольмі, де і перемогла. Після перемоги України, центральні російські телеканали запустили в ефір ряд токшоу, присвячених Євробаченню, з критикою Джамали і вихвалянням Лазарева. Ба більше того, з території Вірменії була зареєстрована петиція про перегляд результатів і анулювання перемоги України. Варто зазначити, що петиція зібрала понад 200 000 підписів, але ЄМС не розглядала її.

У 2017 році Росія підтвердила участь у конкурсі та оголосила, що її представить Юлія Самойлова з піснею «Flame is burning». Та оскільки вона порушила українське законодавство, відвідуючи окупований Крим, СБУ заборонила в'їзд виконавиці на територію України. ЄМС намагалась вплинути на ситуацію і навіть відправила запит українській владі на дозвіл Самойловій приїхати у травні в Київ. Та цей запит був відхилений. Після цього організаторам не залишилось нічого більше, як запропонувати Росії альтернативні варіанти: зміна учасника на такого, який не порушив українське законодавство, або організувати виступ Самойлової телемостом з Москви. Росія не погодилась на жодну із пропозицій і відмовилась від участі, та й від трансляції взагалі.

Опісля конкурсу деякі члени ЄМС пропонували оштрафувати Україну та накласти на неї санкції на три роки, однак пізніше вирішили обмежитись штрафом.

Конкурс 2019 року запам'ятався не так самим шоу, як українським національним відбором. У фіналі конкурсу журі разом із ведучим та учасниками з'ясовували, чий Крим. Під «роздачу» цього питання потрапили MARUV, Анна-Марія та YUKO. Попри скандальний ефір, перемогу здобула MARUV. Відповідно вона отримала право представляти Україну на конкурсі в Ізраїлі. Та проти цього виступив віцепрем'єр-міністр В'ячеслав Кириленко, адже співачка гастролювала в РФ. Опісля в договорі між суспільним мовником та виконавицею з'явся пункт про відмову в гастролей на території Росії. За словами самої співачки, з цим пунктом вона погоджувалась, але інші нововведення її обурюють.

Саме через це мовник і артистка не дійшли згоди і договір так і не підписали. Інші фіналісти відбору, яким запропонували поїхати на конкурс замість MARUV, також відмовились. Таким чином Україні довелось вдруге відмовитись від участі в конкурсі.

Залишається лише сподіватись, що Україна більше не буде частиною політичних конфліктів. Але, будьмо чесними, поки є конфлікти між державами, доти вони проєктуватимуться на конкурс.

ВИСНОВКИ

В представлений роботі досліджено тему пісенного конкурсу Євробачення, важливості і популярності конкурсу. Результати виконаних в роботі завдань можна підсумувати у наступних висновках:

1. В роботі висвітлено історичні передумови виникнення конкурсу Євробачення, якому вдається тільки збільшувати свою популярність вже 65 років поспіль. Відтоді дуже змінився стиль музики, виконавства який може перемогти на змаганнях, так як пройшло декілька десятків років і можна спостерігати зміни представлених заявок країн.

2. Також висвітлено участь України на конкурсі, описано найуспішніші заявки і поразки. Оpubліковано цитати представників України різних років про їх думку що до конкурсу після участі в ньому.

3. Було проведено статистику найуспішніших європейських країн за останні 10 років і загалом. Описано всі переможці країн, які перемагали найчастіше. Також висвітлено заявки країн, які не отримали визнання на конкурсі, але продовжують його підкорювати. Проведено дослідження популярності конкурсу і актуальності його для Європи в наші дні. Показано декілька країн в яких конкурс не перестає збирати великі цифри переглядів і голосів, серед них Німеччина, Ісландія, Ізраїль, Швеція і тд.

4. Висвітлено проблему політики на конкурсі. Підтверджено її чіткий вплив на перебіг подій і часто вплив на перемоги. Описано блокове голосування братніх країн і їх зникнення після сварки між країнами, як наприклад Росія і Україна, Вірменія і Азербайджан і тд. Висвітлено всі найгучніші політичні скандали від початку створення конкурсу і до наших часів.

5. Детально описано всі політичні ситуації в які потрапляла Україна і країни СНГ. Розгортання цих скандалів і їх вплив на результати України та її репутацію на конкурсі. Найгучнішим непорозумінням виявилось якраз приймання конкурсу Україною і суперечка між організаторами і представниками Росії.

Отже, дослідження стало першою спробою узагальнити основні характеристики важливості конкурсу. Але, це не спростувало велику роль політики на Євробаченні. Доказано, що конкурс пісні справді може піднести співака на міжнародну Європейську арену і зробити вклад в розвиток музичної індустрії різних країн і взагалі Європи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Chris West - Eurovision! A History of Modern Europe Through the World's, 2017
2. John Kennedy O'Connor – The Eurovision Song Contest: The Official History, 2005
3. <https://ogaeukraine.org/>
4. <https://eurovision.tv/>
5. <https://eurovisionworld.com/>
6. <https://www.statista.com/>
7. 60 years of Eurovision (2015) Documentary URL: <https://youtu.be/Z6WtFziuHeM>
8. The Secret History of Eurovision Full Documentary YouTube URL: <https://youtu.be/1RbWCkW9Pow>
9. ПОЛИТИКА vs МУЗЫКА | Небачене Євробачення 2019. Выпуск 3 от 12.04.2019 URL: <https://youtu.be/StPUcsg4qto>
10. Україна і Євробачення: як наші конкурси підкорювали – 24 канал - <https://24tv.ua/special/eurovision2016/#1>
11. The politics of Eurovision URL: <https://youtu.be/V2bkmDG3buk>
12. Легенда - Олександр Пономарьов URL: <https://youtu.be/-iguPOeskjE>
(дата звернення: 25.05.2021).
13. Українська правда - <https://life.pravda.com.ua/culture/2018/02/23/229044/>